

BÉKÉSMEGYEI HIRLAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Főter 41. szám.

A „Corvina Nyomda” könyv- és papírkereskedésben.

Megjelenik szombaton délelben.

Előfizetési árnegyész évre 4 frt, fél évre 2 frt, ¼ évre 1 frt.

Egyes szám ára 8 kr.

Az elmeügyintézet.

A Gyulán létesült országos jellegű elmeügyintézetnek orvosrendőri felülvizsgálatát a hét folyamán eszközölte a városi rendőrhatóság. A vizsgálat megállapította, hogy az impozáns épület minden tekintetben megfelel a kívánalmaknak s ennek folytán annak használatba vételére, illetőleg a beköltöztetésre szóló engedély a városi hatóság által ki is adatott a vármegyei törvényhatóságnak.

Ezzel a hivatalos aktussal egy olyan nagyszabású alkotás fejeztetett be véglegesen, a mely Békésvármegye annáléseiben el nem muló időköz fogja hirdetni és megörökíteni azoknak az ügybuzgó és nemes férfiaknak dicsőségét, akiknek neve elválaszthatatlanul fűződik annak minden kövéhez.

Valóban tüneményeszerű Békésvármegyének a közgazdaság, a humanizmus és a kultúra terén alig néhány év óta észlelhető haladása.

Lapunk nagyon is távol áll attól, hogy érdemellen érdemeket tömjénezzen. A szabad szónak és a független véleménynyilvánításnak az organumául szegődött. De éppen azért nem zárkozhatik el a vélemény nyilvánítástól akkor, midőn a vármegye és Gyula város érdekeinek törhetetlen és igaz harcászai előtt kell kalapot emelnie.

Szabad kifejezést adtunk lapunk előző számaiban több irányú oly agyáinknak, a melyeket közéletünk vezetésénél jogosultnak tartottunk. Tenni fogjuk ezt ezután is; a valódi érdemet azonban — a történelmi igazság érdekében — mindenkor hirlapírói kötelességünk leendő méltányolni és kiemelni.

A gyulai országos elmeügyintézet megnyitása olyan kiváló alkalom erre, a mely korszakalkotó voltánál fogva nem egyhamar fog ismétlődni a vármegye történetében.

Ismételnünk kell, hogy t u n e m é n y s z e r ű volt ennek az országúra szóló és valóban az egész országot érdeklő alkotásnak a létrehozatala.

Két éve alig mult annak, midőn dr. Fábry Sándor vármegyei alispán emberbaráti érzelmivel összekapcsolta a vezetésére bízott vármegye és annak székhelye: Gyula város érdekei iránti gondjait s ez az aránylag oly rövid idő elegendő volt az ő lelkes tevékenységének arra, hogy

az agyában megfogamzott nemes eszmének ne csupán propagandát csináljon, hanem, hogy tevékenységének erejével azt a szó szoros értelmében valóvá is tegye, hogy a mit alkotni indult, azt valóssággá meg is teremtsé.

Az eszme maradandó testté változott át immár, és fennen hirdeti ugy Békésvármegye, mint Gyula városának kulturális haladását.

A gyulai országos elmeügyintézet, melyet az ország legtöbb törvényhatósága óhajtott volna a magáénak, arra van hivatva, hogy Békésvármegyét és vele székvarosát kiemelje a feledékenység ködéből, hogy az elfeledett mostoha gyermeknek szavát is meghallja már a mindeneket intéző kormány és lássa, hogy az Alföldnek ezen számottevő törvényhatóságában hatalmas öserő rejtezik, melynek fejlesztéséhez csak vezető erőre és ezen erőnek felülről való jóakaratu támogatására van szükség, hogy Magyarország politikai és kulturális felvirágoztatásának megdönthetetlen bástyájává fejlődjék a nemzetiségek mesgyéjén.

Ezen most megnyílt — homlokzatán három emeletes épület — a székes főváros hasonló célt szolgáló intézménye mellett — egyedül álló az országban. Berendezése mintaszerű, a modern gyógyászati tudomány ideálja. A város közönsége büszke bámullattal tekint reá, a vidék pedig gratulál nekünk, akik szerencsések voltunk a megalkotásában.

Szegények vagyunk nagyon. Amit alkotunk, ami a miénk maradandóan, az a közlekedésben, vármegyénk jobbjainak áldozatkészségén kívül, vezető férfainknak áldásos ügybuzgalmán, törhetetlen akaraterején épül föl: becsüljük őket érdemeik után, a jelenben ugy, mint a jövőben és kívánjunk nekik erőt annak a kéznek a munkájához, a mely ami szűkebb társadalmunk fölvirágoztatásán munkálkodik fáradhatatlan és szakadatlan buzgalommal.

: liquis.

Iparosok és vállalkozók rovata.

Városház tervezés Korponán. Korpona város közönsége elhatározta, hogy a városházát újra építeti mintegy 52798 forint 16 kr. költséggel és a vonatkozó tervek és költségelőirányzat elkészítésére pályázatot hirdet. Pályázati határidő 1900. évi január hó 20-ka. Pályadíjak 400 forint és 200 forint.

Kolozsvár (Gimnázium és tornacsarnok építés Brassóban.) A brassói róm. kath. főgimnázium és tornacsarnok építéséhez szükséges föld, kőműves, elhelyező, kőfaragó, ács, cserépfedő, bá-

dogos, asztalos, lakatos, mázó, üveges, fapadolat, cement-padozat, szobrász, fűtés, festő, redőny, vasneműk, feliratok, víz, légszezevezeték és csatornázási munkák elkészítése és szállítása iránt nyilvános pályázat, illetőleg árlejtés van hirdetve. Az eredeti ajánlati íveknek kiállított írásbeli ajánlatokat, melyek szóhatnak az összes munkákra, egyes munkacsoportokra, vagy egyes munkanemekre is, f. é. november 20. déli 12 óráig a róm. kath. status igazgatótanácsához Kolozsvárra kell benyújtani. Az ajánlati összeg 5 százalékát tevő bántépénznek az erd. róm. kath. status alapítványi főpénztárnál (Kolozsvár m. kir. adóhivatal) az ajánlat benyújtása előtt történt letétét igazoló nyugta az ugyancsak az igazgatótanácsnál tekinthetők meg a ugyanott munkakivonatokat és ajánlati minták is kaphatók. Az ajánlatokat a status irodában november 20. déli 12 óráig fogják felbontani.

Zsóváralja. A s.-szentgyörgyi róm. kath. templom helyreállítása végett a kir. közalap. erdőgondnokságnál Zsóváralján f. évi november hó 18-án d. e. 10 óráig árlejtés igaz. Engedménnyeztet összeg 1882 forint 08 kr. Bántépénz 200 frt. A feltételek nevezett erdőgondnokságnál megtekinthetők.

Debreczen. (Máza és cédulaház építés.) Debreczen szab. kir. város által a sorévasárterén emelendő máza- és cédulaház munkálatának biztosítására zárt ajánlati versenytárgyalás van hirdetve. Költségelőirányzat a máza-házra 3166 forint 88 kr., a cédulaházra 8216 forint 45 kr. A munkálatok együttesen és munkacsoportonként elkülönítve adatszák ki. Az 5 százalékos bántépénz a városi házipénztárnál f. é. november 11-én d. e. 10 óráig letendő és a letéti nyit az ajánlatához csatolandó. Az írásbeli ajánlatok legkésőbb f. évi november hó 11. déli 12 óráig a polgármesteri hivatalnál benyújthatók. A beérkezett ajánlatok f. é. november hó 12. d. e. 10 óráig a városbába nagytérben nyilvánosan felbontatnak. A terv és költségvetés a városi mérnöki hivatalban megtekinthetők.

Czirkevaszola. (Horvátország) (Közégsi fürdő-építés.) Czirkevaszola közösg egy negyven kabinnal ellátott fürdőépítést létesít és az itt szükséges 7000 forinttal ellátott munkálatok biztosítására közlőből f. évi november hó 18-án d. e. 10 óráig az ottani előjárásúlag nyilvános versenytárgyalást tart, a hol a tervek a költségelőirányzatok és egyéb feltételek is megtekinthetők. Bántépénz 250 forint.

Zala-Egeresz. (Csizmak szállítása.) A zalamegyei törvényhatósági utkaparók rászára 1-1 pár, összesen 160 pár bagariálór csizmanak beszerzésére végett versenytárgyalás van hirdetve. Az írásbeli ajánlatok, egy pár minta-csizmával, f. é. november hó 16-án d. e. 10 óráig a zalamegyezségi m. kir. államépítészeti hivatalnál benyújthatók.

Szeged. (Pálya fenntartási fák szállítása.) A magyar kir. államvasutak szegedi üzletvezetőisége a vonalra részére 1900. évi esetleg a következő 1901. és 1902. éreken szükséges pálya fenntartási fák szállítására pályázatot hirdet. Az 1900-ik évben körülbelül alább kiütemezett mennyiségek fognak szükségeltetni: 48 köbméter eredeti fenyő-deszka, 45 köbméter jegeny fenyő-deszka, 163 köbméter luc fenyő-deszka, 1 köbméter tölgyfa fenyő-deszka, 2 köbméter vörö fenyő-deszka, 12 köbméter szélmetezellen jegeny fenyő-deszka, 45 köbméter faragott puha fa, 274 köbméter faragott tölgyfa, 8780 drb kerítés-süritősi lécz tölgyfából, 80000 m. vágott lécz, 250 drb kerítési oszlop puha fából, 1920 drb kerítési oszlop tölgyfából, 59 köbm. eredeti fenyő-palló, 46 köbméter jegeny-fenyőpalló, 107 köbm. luc fenyő-palló, 67 köbméter tölgyfapalló, 5 köbméter vörö-fenyő-palló, 28 köbméter puha farud, 2510 drb kerítési rud, 66 drb puha szálla, 350,000 drb fedő-zindely 47 cm. hosszú.

A pályázati feltételek alapján szerkesztendő ajánlatok legkésőbb 1899. november 21-én déli 12 óráig nyújthatók be az üzletvezetőség I. osz-

tályánál. A bánatpénz pedig november 20-án déli 12 óráig teendő le az üzelvezetőség gyűjtőköz-társánál.

Nagyvárad (Dohányáruda betöltése). A Bihar megyei Tenke nagyközönségben üresedőbe jött dohányáruda kezelésének betöltése végett f. é. november hó 28. d. e. 10 órákor a nagyvárad i. m. kir. pénzügyigazgatóságánál versenytárgyalás lesz. Az eddigi dohány nagyarús 2-3 százalékos tizediát élvezte. Bánatpénz 150 forint. Az írásbeli ajánlatok egy órával előbb a pénzügyigazgatóság főnöknél benyújtandók. A mérvadó feltételek a pénzügyigazgatóságnál és a nagyszalontai pénzügyőri biztostól megtekinthetők.

Szeged (Nádterem eladása). A város tulajdonát képező alább megnevezett területeken f. évben képződött nád-terem következő napokon és sorrendben a helyszínen, kézirpénz fizetés kikötése mellett, árverés útján eladtni fog, ugyancsak f. évi november 9-én délelőtt 8 órákor a rókusai temető melletti terület; 9 órákor a Fehértó, továbbá a Székhalomtól Sándorfalváiig nyúló töltés melletti terület s a Fertő; 11 órákor a Fehértó és Maty-ért összekötő csatorna; f. é. november 10-én délelőtt 9 órákor a rózskei iskola melletti terület; 11 órákor a császárvíz, délután 2 órákor a Négykörű-tó.

Az elmeorvóintézet keletkezésének története.

Dr. **Fábrý Sándor** Békésvármegye alispánja dr. **Berkes Sándor** kórházi igazgató előterjesztésére belátva azt, hogy tarthatatlan a kórház állapota, mert az a jelentkező betegeknek s különösen az elmebetegeknek igen szűk, 1897. évi július havában jelentkezett **Chizer Cornél** miniszteri tanácsosnál s **Perczel** volt belügyminiszternél s előszóval előterjesztette a siralmas kórházi állapotokat. A miniszter a meggyőző előterjesztést nagy figyelemmel végig hallgatván, felhatalmazta az alispánt oda hatni, hogy eszközölje ki a törvényhatóságnál egy elmeorvóintézetnek léptetését s az államkincstár az apólasí díjikkban megadja a költségen törlesztésének fedezetét is.

Ezen meghatalmazás folytán az alispán megindította a mozgalmat már 1897. július derekán. **Niedermañn Gyula** miniszteri tanácsos is, lélekkezett s az itteni szóbeli tárgyalások már végleg is megállapították a létesítés módozatai.

Ennek utána teljes erővel megindult a nagy munka 1897. szeptember havában, az alispán indítványára és indokolt előadására Békésvármegye közönsége 300000 forintot szavazott meg az építés költségeire. Az építés teljes munka erővel folyt. Az építési munkát **Sza-bados József** Gyula város törekvő fiatal építész végezte, teljes megelégedéssel, igazí szakértelemmel 150000 forint vállalati árt, a gőzfűtési és vízvezeteki munkákat **Keller József** budapesti építész teljesítette 40000 forintért.

A berendezés, mely részint gyulai, részint más megyebeli vállalkozók szállítottak körülbelül 80000 forintba került. És most kész van a hatalmas alkotás, adva szomorú, de emberséges feladatának Gyula város egy hatalmas alkotással lett gazdagabb s gyöngő jövődelmi forrásai egy erőteljes érrel szaporodtak.

Hála illeti ezért Békésvármegye törvényhatóságát s különösen annak fejét s igazi vezér munkását az alispánt s őszinte közönet Gyula városának a 10000 forintot telet adományozásáért, gróf **Almássy Dénesnek**, özv. báró **Wodianer Albertnének**, **Almássy Kálmán** grófnak 10 hold földnyi adományáért, s néha hátalanul Gyulához mindég nagylelkű **Wenckheimoknak**, kik busás adományaikkal készséggel hozzá járultak az emberi nyomorúság enyhítéséhez. A vármegye alispánjának ténykedése felől először gyakorolunk nyilvános kritikát s ekkor szeretettel és dicsőréssel nyilatkozunk, mert a becsületes munka, a férfias tett, elismerést érdemel.

A nagymagyar város közepén kiemelkedő s az egész városrészt domináló gyógyintézet épülete mindenek előtt nemes egyszerűségével hódítja meg a látogatót.

A főbejáratról közvetlenül jobbra és balra a légfűtő berendezése van elhelyezve, ugy azonban, hogy annak működéséről a belépő úgy szólna tudomást sem vehet, ha azok külön nem érdeklődnek a zárthelyiségek iránt.

A meglepően tágas és világos folyosók, melyek a betegeknek rossz időben sétáló és társalgó helyül is szolgálnak, körül övezik egy a földszinten, mint az emeleten is a tulajdonképeni ápoló he-

lyiségeket. A kitünően működő légfűtés a szobák levegőjével egyenlő meleget tart a folyosón is.

A bejáratról jobbra a férfi, balra pedig a női betegek vannak elhelyezve. Mindkét szárnyon elsőnek a tágas és két villamos fényvel világított ebédlő helyiségbe lépünk, azután következnek a hálótermek, melyeknek közepén van a mosdó szoba, — a háló-szobák végén a fürdő és azontúl az orvosi műszó szerint i z g u l t betegek számára készült magán-czellák. Az egészséges, tágas termeknek belső berendezése valóban meglepi kényelme és tisztasága által a látogatót. A beosztás és berendezés ugyanaz az emeleten is, ami a földszinten, azaz a külsőlétséggel mégis, hogy az emeleti feljáróknál van a fólvételi szoba, az orvosi műterem, az orvosi iroda és laboratórium a kézi gyógyszerzárral s mindkét emeleten egy-egy nappali és hálósobából álló orvosi garsonlakás.

A betegek elhelyezésére és tartózkodására szolgáló minden helyiség egy general kulcsal nyílik s idegennek csak úgy lehet azokon bejutni a belsőterembe, ha az ajtót megkopogtatja s az ápoló belülről ajtót nyit előtte.

A tágas udvaron egy a női, mint a férfi betegek részére külön-külön magas sodrony-kerítéssel elzárt sétahelyek vannak, melyeknek az udvar többi részével együttesen való parkirozása már szintén folyamatban van.

Megemlítsére érdemes a külön álló román stulysban épült apácia lakás, az ezzel kapcsolatos nagyszerű konyha és élelcamrák s az ugyanily stulysú kápolna, melynek pazar egyházi berendezése kizárólag a kigyósi gróffzsony alkotatékészéget s nemes izlését dicséri.

A villamos világítás kitünően működik, még a legutolsóbb kívánalmakat is kielegíti s fennen dicséri a vállalat életrevalóságát.

Egészben véve azt a benyomást hoztuk magunkkal ebből a monumentális épületből, hogy az Gyula városának nemcsak maradó díszét fogja képezni hosszú időnkig, hanem egyszersmind az emberszeretet és a modern kultúra haladását is fennen hirdeti s követésre méltó példaként szolgál az utókorak.

Szomorú ősz.

RENATO költeménye.

Afrika partiról mért szállnak, zengenek Szomorú sóhajok?

Az őszi virágok üde, szép kelyhében Könnyesepp miért ragyog?

Mi nyomja le kora, hervasztó teherrel

A leveles ágat?

Repülő madárak ujjongó danája

Szerte miért nem árad?

Akik fiaikat gyászolják szivtépő

Hangos zokogással:

Sir a természet is, gyászol a virág is,

A siró anyákkal. . .

Ugy vágyik. . .

Ugy vágyik a lelkem hozzátok,
Mégis kerülöm a házatokat;
Ugy elnézném édes arcodat,
Mégis csak nagy néha láthatlak.

Kétség kinez; . . . gyótri lelkemet:
Mást szeretsz vajjon, vagy engemet,
S bár a szívem vérzik a kintől,
E kétséget el nem oszlatom.

Mert most még szivemben a remény
Képem ott van szived rejtekén. . .
Igaz az az édes tekintet
A mely szemeidből rám esett.

Hej! De félek, hogy majd nilatok
Szemed elárulja a valót;
Vagy tán a „nem“-et kimondanád...
S mily sivár volna egy a világ.

Eszényi Sándor.

Az öreg toloncz.

Egy rongyos ember állott a kapitány előtt. Rongyos volt, csupa lyuk az egész ember: tudja lsten miféle ruhák voltak rajta. Ahol nem volt lyuk ott folt vala és igen sok piszok is volt a rongyos vén ember ruháján.

A vén embernek igen érdekes arca volt. Bozontos és sárga szakal verte fel az állát, mint a burján nőtt be arcát a szőr, a bajusza ritkán nőtt, de végtelenül elhanyagolt, hanem a szemei, azok ragyogtak. Előnkén forogtak jobbra-balra és értelmesen néztek. A kapitány azt gondolta magában, hogy ez a vén csavargó igen nagy gazember észt hordoz koponyájában.

Pedig nem volt ellene semmi panasza, éjjel hozták be a rendőrök a sánczok alól. Ott őgyelgett a havas éjszakában. A kezeit a zseibe mélyesztette és pipázott. A szürke égfélre fuja a füstöt és nem látszott fájni. Hát behozták.

Az öreg czinikusán lépkedett a rendőrök előtt és jó kedvében hallgott a frissen esett hóban. Bizonyos bonhomóival jegyezte meg, hogy az ilyesmik már többször megtörtént vele és éppen nem féla börtöntől. Hasonlatokat mondott a lelkéről és a frissen esett hóról.
Igen, az öreg bekerült a börtönbe,

ahol már szomorúan gurnyasztottak az éjszaka alakjai. Az öreg jókedvében nézett körül és fűtörészve telepedett a egy sarokba. És elaludt. Aludt úgy, mintha puha ágyban hálna és ő volna a föld-kerékség legboldogabb halandója.

Az öregnek, aki toprongyosan, örökös nyomorúságban morzsolta le az életét, valóban nem volt semmi gondja. Az öregnek elvei voltak. Elve volt a holnapra nem gondolni, s gyakran mondá igen nagy keserűséggel, hogy ő róla is az gondoskodik, aki a mezők lilomairól és az ég madarairól. De az utóbbi időkben az is eserbe hagyta az oroget. Végtelenül hideg volt a tél, a vén csavargó csak ünnepnapon jutott meleg hajlékhoz. Kezdte unni az életét. Valami döntő gazembérségen törté a fejét, ami végezze vele. Az apró csinytevésnek nem elégtették ki, sőt vén korára megérté azt is, hogy néha-néha a lelküsmertet furdalta.

A lelkiismeret pedig furesa jószág. Az öreg csak hirtől ősmerte eddig. Hanem a vénséggel megjött az is. A vén csavargó nagy gazember volt egész életében. Gyors és igen enyves volt a keze, nagy a lélekjelenete. Kitünően tudott tagadni is az öreg.

Azon kezdte ő is a min a legelőbb akasztófa-virág. Alig volt ökölnyi, mikor már bajba keveredett. A szekerek után kapaszkodott, kozák volt a gombozásban és sokat is verkedett akkoriban pajtásaival.

Hogy hol született voltaképpen az öreg, azt bajos meghatározni. A régi mese: anyja mosóné volt, apját leütötte a hajékötlél. Felérett, mint az utszéli fa, mert mást nem tehetett. Homályosan emlé-

November hatodika.

(Egy orvos levele.)

Hivatásomnál fogva szomorú kötelességemhez tartozik napról-napra többször is találkozni, sőt közelebbi érintkezésekbe lépni azokkal, kik a társadalomra nézve — kevés kivétellel — talán örökké megszűntek létezni. A teremtés legszerencsétlenebb lényei ezek az élőhalottak, kiket az orvosok és ápolókön kívül mindenki eléggé érthető okokból kerül.

Bennünket orvosokat — minden logeacskélyb akar kedvező, akár kedvezőtlen változás, mely az elme-betegek szellemi és lelki világában mutatkozik, érdekkel és nem kerül ki figyelmünket. November hatodikán költözött a régi tébolyda 40 szanalomra méltó lakója az ósdi, szuk. egészség-telen és sötét czellákból az újonnan épült és immár rendeltetésének átadott a modern higienia minden követelményeinek megfelelő elmeógyógyintézet tágas, napsugaras, világos terméibe.

Alig hihető, hogy ebbe a szomorú intézetbe, melynek nevét nem ejük ki a nélkül, hogy lelkünket félelem ne szállna meg, melynek küszöbet át nem lépjük a nélkül, hogy szívünk össze ne szorulna, — ha csak egy pillanatra is — belopódzott a tiszta öröm ragyogó sugara.

A szerencsétlenek mintha érezték volna, hogy itt ebben az új intézetben egy egész más, de eddigivel össze sem hasonlítható, sokkal jobb élet kezdődik! Káprázatosan hatott rájuk a napsugár, a világosság, a termék és folyosók tágas volta, hol most már szabadon mozoghatnak. Eddig mindent nélkülöztek.

Nines ember, kinek lelkét meg nem indította, kinek emberszeretete meg nem mozdult, — kinek szíve erősebb-

szik egy vastag, vörös arcu asszonyra, ki piszkos volt és rongyos állandóan.

Ez a vastag nehéz asszony keserítette meg némiképpen az öreg ifjúkorát. Ekkoriban nagyon utított az öreget, — de sírni nem volt szabad. Ha sírt, éhen maradt. Hat inkább nem sírt.

A vastag, vörösarcu asszony egyszer eleszott az utcán a fagyos aszfalton. Beteg lett és a tuskó, mikor egy este bekerült haza enni az utcáról, úgy találta mozdulatlanul az asszonyt. Nagyon féltér lett az arca és nem is beszélt.

Azóta egészen magáé lett az öreg. Inaskodott egy nyomdában, acult gyufát, hordta a toglát a kőműveseknél. Hanem a csavargást mindig jobban szerette a munkámat.

Milyen kéjes érzet az: csavargóni! Különösen nyáron, vagy tavasszal. Ott hevert az öreg a meleg májusi napon, a kőcsekokon. Hátat fűrosztotta az enyhe tavaszi napsugárban és halkán pipázott. Körülötte dolgoztak. Izzadva görnyedtek a zsákhordók s a Dunán hosszán és vonatottan bukkak a jövő, menő hajók. A kerekek csapkodták a vizet és a kúrtokból vastagon omlott a fekete füst. A füst megfeküdt a víz hátát és úgy uszott bosszu szalagba a hajó után.

Hát ezt mind nagyon jó volt elnézni. Ezt szerette az öreg: szerette nézni, hogy dolgozik más ember, hogy görnyed, hogy izzad és közben azt gondolja, hogy így kellene neki is tenni. Hanem csak a gondolatnál maradt.

Igen, így nőtt fel az öreg. Élt, mert nem tehetett mást, lopott és betyárkodott, mert élni kell.

Reggel lett.

Felébredt a börtön és érdeklődve nézegették egymást a vendégek. Vidáman

ben nem dobtant volna, ha látta volna a boldogságot, melyet a föld ezen legszerencsétlenebb teremtséinek arczáról sugárzott. Mintha egy pillanatra felelmétek volna, mintha az égfél emelt tekintetükkel hálát akartak volna rebegni az isteni gondviselésnek és emberi jöltevoinek! Valóban bihetlennek látszik, hogy e szerencsétlen emberekre is, kiknek szellemét, kedélyét ugyszólván örököstetség borította el, mily jóleső hatással volt a kedvező változás.

Szerettem volna, ha mindazok, kik az új elmeógyógyintézet létesítésén fáradoztak, kik jaldozattól, fáradozástól vissza nem rettentek abban a perczben, midőn a betegek új otthonukba átkisérték, jelen lettek volna. Ha látták volna az örömtől ragyogó arczokat, ha látták volna, mint simítottavégyik egyik és másik is tiszta hófehér ágycat, akkor azt hiszem meglelték volna fáradozásukéit a legnagyobb jutalmat a lélekemelő tudatban, hogy szerencsétlen, gyámoltalan szenvedő embertársakkal jót cselekedtek.

Nekünk orvosoknak pedig az lenne a legszebb jutalmunk, ha sikerülne a szerencsétlenek közül minél többet visszaadni az emberi társadalomnak, hogy hazánknak ismét hasznavehető polgárai lennének. Vajha sikerülne megezfálni Dante szárnyra kapott híres szavait

„Lasciate ogné speranza!”

Dr. Kohn Emil.

A holdvilág szerepe, jelentősége Gyulán.

Motto: A városi lámpák csakis akkor gyujtanák fel, ha a kalendáriumban holdvilágjelzeve nincsen.

A városi tanács.

Idő este 9 óra. Színhely a főuteza.

Időgen: (A Kohlmann boltja előtt orra bukkik.)

boszlégtettek és jókedvű kaczagással meséltek egymásnak esztalán dolgokról. Az öreg különösen sokat tudott beszélni, de hazudni is igen jól tudott. Így telt az idő.

Hanem egyszer végo szakadt a mesének. Kilenc óra volt reggel. Jött a kulcsár és morózusan nyitotta ki az ajtót.

A banda bevontul a kapitány elé. Közönséges esavargók, csirkefogók voltak valamennyien. Hamar végeztek velők. Hanem az öreg nem közönséges zsiner volt.

— Miért hozták be?

— Az öregek jogi ismeretei voltak.

— Csavargásért.

— Mi a foglalkozása?

Az öreg hazudni akart, de nem tette. A tenyerét a szeméi elé tette és egyet, röviden és mélyen sóhajtott.

— Semmi.

A kapitány időgezen ült az asztalra a czeruzájával.

— Semmi? . . . Hisz végre is az nem lehet. Miből él? Dolgozni kell, hogy élhessen. Napszámos munkát végez?

Az öreg bólintott. Mindegy az akár mit mond. Tudja előre a sorsát: haza toloncolják.

Az öreg rongyos volt és piszkos ruházatú, de jó kedvűen mosolygott arra a gondolatra, hogy utazni fog ismét. Utazni a vasúton, vissza a fővárosba, ott könnyebb az élet.

Hogy ott állott a kapitány előtt, ki egyenesedett a termete és a téli napsugár ahogy besűrűdött kívülről a magas ablaktáblákon, megvilágította az öreg arczát.

Es az öreg jókedvűen nézett a kapitányra.

Szabolcai.

Micsoda egyiptomi sötétség, sehol egy lámpa, egy irányjelző, mely utbaigazitással szolgálna . . . Hol vagyok . . . Merre induljak . . . Mogyémész ez a sötétség, ? Segítség roudr.

Helybéli: (Ki már beleszédődött mindenbe, amit a tanács bölcsessége kifundált) Uraságod téved! Hiszen ma holdvilág van. Vagy a szemem van hálgyok, vagy az égitestek mozgásáról van szószul informálva. Ma ki van zárva a sötétség. Ma holdvilág van.

I: De uram gyűződjék meg róla, hogy pokoli sötétség van, én semmit nem látok. Ön se lát ne áltassa magát. Nincsenek itt lámpák?

H: Ön határozottan ünefejú. A kalendáriumot nem ősmori Ott pedig tisztán áll, hogy ma holdvilág van.

I: Különbséget kell tenni a kalendárium jelzése és a tény, a valóság között. Akár mit mond emez, a tényt meg nem ezafolja. Ma este pokoli sötétség van.

H: A ki nem tud arabusul, az ne beszéljen arabusul, magának sejtelve sincs a kalendáriumról.

I: Hát nem látja ezt a rettenetes sötétséget?

H: Látom én, bizony látom és éppen azért mert látom — tehát látom — látod — látja holdvilág van. Ha nem volna holdvilág, nem látna a sötétséget.

I: (Magaban.) Ez az ember örült. Látja a mit nem lát és nem látja amit lát (Fennhangon.) Tudja maga mi az a holdvilág?

H: A holdvilág, holdból és világból áll. Holdvilágnak nevezzük azt a világot, a miről a kalendárium beszél.

I: De édes jó uram! Igaza lehet a kalendáriumnak is, magának is, nekem is. Az ég tele sötét felegekkel, ezek lat-hatalanná teszik a holdvilágot.

H: Ragaszkodom ahhoz, hogy holdvilág van. Ha nem volna, égnének a lámpák. De mivel van, lát nem égneük. Ez a tanács határozata.

I: A tanács is szokott tévedni.

H: A tanács szent és és sérthetetlen, határozatai a kritikán jóval felül állanak.

I: Hátha — — —

H: Semmi hátha a tanács kimondta, hogy ilyenkor nem szabad felbőneki lenni.

I: És ha mégis — — —

H: Ne feleseljen velem, a tanács azért tanács, hogy okos ut cselekedjék. Es ugy is cselekedett és cselökszik mindég.

I: De vannak esetek — — —

H: Nincsenek esetek! Ajánlom magamat. (Éltünik a sötétségben, az idegen pedig lépten-nyomon bugdacsolva vün-szorog tova.) — a —

UJDONSÁGOK.

— Búcsúestély. Kedves estét töltött el szombaton este Békésvármegyéi intelligenciájá Gyulán a „Komló” szálloda éttermében. Ekkor búcsúztatták el a bírói kar köztisztviselőiben és szocietében álló tagját Balogh Sámuel kir. ítélőtáblai bírót. A vacsorán megjelentek: Csillag László ezredes, Novák Kamil kuriai bíró, dr. Fábry Sándor alispán, dr. Nyisztor Adorján, dr. Sereghy, dr. Thold, Leuchczyk Vilmos, V Szakmány Arisztid, Habay törv. bírók, Fekete János vizsgálóbíró, Dalkay Béla polgármester, Fekete, Eszenyi járásbírók, Tóth Ferenc kir. alügyész, Babó esabai albiró, dr. Pándy, dr. Selter Vilmos, dr. Fáy Sámuel, Háke Lajos, dr. Igaz Pál békesi, dr. Korács m.-berényi, Jánosovics Emil, dr. Pollmann, dr. Köhn Mór, dr. Berényi Armin, Schröder Kornél, dr. Frankó, dr. Ludes László gyulai ügyvédok, Párkás mérnök, Szaarcsy Kéménók, Pósa mérnök, Csák György pénzügyigazgató, dr. Mór ár. ülnök, dr. Zöldy János főúrós, dr. Zöldy Géza főügyész, Horváth felügyelő, Bolla főhadnagy, Balogh ügyvéd, Fekete, Hoffmann jegyző, Kohn, Kiss, Szabó hivatalnokok. A törvényszék s a járásbírósig egész jegyzői kara, Lampelfeld Lajos pénzügyintéző, Csinczár Adolf, Márkus úrva-

széki ülnök és még számosan. A felköszöntök sorát az ünnepeit *Balogh Sámuel* nyitotta meg, ki ősi szokás szerint felköszöntötte, a legelső magyar embert a királyt. Utána *Novák* Kamill szép szavakban emlékeztet meg az eltávozó bíró működéséről és igazságosságáról. — Tapsvihar jutalmazott meg egy közbeszólást, mely az elnök tisztségét fűszerezte. — Nevezetesen: midőn az elnök azon kijelentést tette, hogy tisztelte a bíróban az igazságot, egy stentori hang közbekiáltott: „Nem csoda, öntől csak igazságot lehet tanulni.” — Utána dr. *Nyisator* Adorján a bírói kar, s *Jancovics* Emil az ügyvédi kar nevében köszöntötte fel az eltávozót. Frenetikus hatást keltett dr. *Fábray* Sándor alispán pohárköszöntője, ki hosszúságos, humoros beszéddel leplezte le *Balogh Sámuel*-t s elmondta, hogy akármilyen jó bíró is *Balogh Sámuel*, de vadásznak nagyon rossz vadász, úgy hogy a gyulai nyulak gyászünnepejlyt rendeznek, mert eltávozik közülük az, a kivel büntetlenül kaczérokdhattak. Annára ment a nyulak kaczérokdhása ezen a téren, hogy sok öreg nyul-mama az ő puskájának csőve előtt tanitotta be kiskorú gyermekeit és ükunokáit a nyul-táncra. Beszéltek még *Lampel*-fő pénzügyi titkár, dr. *Pándy* István, *Tóth* Ferencz, *Ilyes* Alajos, *Horevith* István és dr. *Frankó* László. — Az ünnepek legkedvesebb része volt az, mikor a honvédek derék parancsnoka *Csüllag* ezredes elővette a hegedűt s művészi játékul, színni nem akaró tapsokra ragadta a hallgatóságot. Végül következett gyulai ősi szokás szerint a fáklásymenet, a mikor is Rákóczy hangjai mellett az egész társaság égő gyertyákat tartva kezében elvonult az ünnepektől. A fáklásymenet szónoka, dr. *Zöldy* Géza városi főügyész volt. A kedélyes mulatságnak csak a hajnali órák vetettek véget. — A menü, mely a vendéglős konyháját dicséri, a következő volt: Tok alá Tartár, Sertés cottlete, Kappan sült, Krémes béles, Giardinetto.

— **A zugirások ellen indított küzdelmet** — lapunk célja levén kiirtani a társadalom e fekélyeit — azzal folytatva a szerkesztőség, hogy egyik munkatársunkat elküldötte *Dutkay* polgármesterhez megkérni, hogy tegyen eleget törvényes kötelességének s irtsa ki különösen a városi háznál elharapozott zugirásokat, mely nemcsak szegénytelen állapot, hanem kárára van a városnak, mert alkalmazottjai magán munkákat végeznek hivatalos óra alatt. A polgármester, mint törvényi tisztelt ember a legnagyobb készséggel megígérte, hogy mindent elkövet amennyiben ily eset tudomására jut, hogy az megtorlások s hogy a bűnvádi eljárás az illető ellen megindíttassék. Hogy közönségünk tájékozva legyen, hogy kik a zugirások azért részletesebben foglalkozunk ezen ügyvel. A törvény értelmében, bármennyű hivatalos kérvényt, szerződést, kötelezvényt, szóval minden hivatalos írásos munkát csak ügyvéd végezhet vagy kir. közjegyző. A ki tehát ezeken kívül írásos munkát végez, legyen az akármilyen hivatalba levő ember, az a törvény által üldözött — zugirás, kivéve a községi jegyzőket, mert ezeknek a szabályrendelet megengedi, hogy kisebb írásos munkákat, például adásvételi szerződést végezzenek. Ezeket akarjuk mi kipusztítani s a község helyes dolgot cselekszik, ha nekünk segídekzet nyújt s minden zugirászati esetet vagy nekünk vagy a bíróságnak vagy a kir. ügyészségnek tudomására hoz.

— **A tavozó főpap.** A nagyváradi kanonokká kinevezett *Grócs* Béla volt endrői plebánus házánál eltávazása alkalmával tiszteltgett a megyei k. l. lelkészi kar, hogy búcsút vegyen szeretett társuktól. A hivatalos búcsúszót kedélyes est követte, hol *Grócs* Ferencz prépost-plebanus tartott költői szép beszédet, meglepő szavakban festé le azon ragaszkodást s szeretetet, melylyel az eltávazó iránt viseltetnek.

— **Uj lelkészi állás.** Az evangélikusok hatalmas emporumában Csabán új lelkészi

állást szerveznek. A csabai ág. evang. egyház presbiteriuma hétfőn tartott látogatott ülést, a hol meghallgatták a bizottság jelentését s egyhangú határozattal emeltetett az, hogy tekintettel a hívek szaporodására a negyedik lelkészi állás szervezettel. A jövő hét esztendőben tartandó presbiteri ülésen már a jelölés is megejtetik.

— **A hivatal toherrel jár,** ezt a községi esküdtek akkor érzik leginkább, mikor néha napokig kell járniok a pénzügyörökkel, gyakran este 10-15 kilométert gyalogolniok, mert a törvény úgy rendelkezik, hogy a dohány földek felmérésénél, szoszfóv üstök ellenőrzésénél stb. ott kell lenni egy hatósági tagnak — hiszen ott is lennének ők szívesen — de nem ingyen. Békés község előjárósága folyamodott is főszolgabírójához, hogy mentse fel a községi előjárókat ezen terhes kötelezettség alól, vagy fuvar és napidíjat állapítson meg részökre. Miután azonban a törvény nem rendelkezik, hogy ilyen esetekben a hatósági tanu napidíjat kapjon — a főszolgabíró utasította az előjáróságot, hogy továbbra is díjtalanul teljesítsék a tanuásokat, — erre a közigazgatási bizottsághoz fordult az előjáróság, mely valószínűleg folyó havi ülésében veszi tárgyalás alá kérését. — Bármint határoz is a bizottság, annyi kötelességtelenség bizonyos, hogy a község köteles hatósági tanut adni, és a mai törvény keretében ezek semminemű díjazásra igényt nem tarthatnak már csak azért sem, mert ilyenek semmiféle összeg a költségvetésbe felvéve nincs. Pedig meggyünkben ez nem kicsinylondó kérdés, hol egy falu határa oly nagy kiterjedésű, hogy egy pálinka főző a másikatól 15-20 kilométerre van — ott igazságosan nem lehet azt követelni egy községi esküdtől, hogy ilyen terhes szolgálatot, mely fáradságot, időmulasztást okoz, s amugy sem tartozik a kedves mulatságok közé szabálytalanságokat kutató pénzügyörökkel járnikielni, — ingyen teljesítsen. Ezzel foglalkozniok kell a hivatott köröknek, hiszen talán csak juthat egy kis napidíj a mai többlettel dolgozó költségvetésből a becsületből szolgáló előjáróknak is.

— **A békésmegyei gazdasági egyesület** igazgató választmánya nov. 12-én, holnap d. e. 9 órák B. Csabán a kaszinó helyiségében ülést tart a következő tárgysorozattal: 1. A földmívelésügyi miniszternek az egylethez intézett köszönetnyilvánítása. 2. Ugyanannak leirata. 3. A vármegyei közegészségügyi egyesület javaslata a cseleddakok ügyében, s erre vonatkozó biz. javaslat. 4. Békésmegyei törvényhatóságunk megkeresése a kukorica-moly irtása s a köröm- és szájfájás ügyében. 5. Reissner Emánuel indítványja a bucharai birakafaj meghonosítása tárgyában. 6. A mezőgazdasági muzeum megkeresése. 7. A pestmegyei gazdasági egyesület átirata az állatbiztosítás tárgyában. 8. Borsföldi Károly volt kérésny nyugdíj iránti kérvénye. 9. Az egyleti titkár jelentése a szegedi kiállításról. 10. Folyó ügyek.

— **Jóváhagyott vármegyei határozatok.** A belügyminiszter jóváhagyta a törvényhatósági bizottság azon határozatát, melyekben az ambulans számvevői állás javadalmát 1200 frt fizetés és 200 frt lakáspénzben állapította meg, a közközhízi gazdasági telep céljaira az Anka-féle kisbirtoknak 6000 frton való megvétele ki-mondatott, a múlt évben kivett 1/10% pótdadónak mintegy 1200 frtot tevő maradványa egyenlő arányban a csabai Erzsébet örökimádás, a csabai Erzsébet szeretetház és a gyulai Erzsébet apolda részére megszavaztatott.

— **Antiszemitizmus az egyetemen.** Mint budapesti tudósítónk írja, ott kedden véres párbaj folyt le *Jonás* Alfréd és *Ursei* Pál, utóbbi csabai származású egyetemi hallgató között, a mely *Jonás* sulyos megsebesülésével végződött. A párbaj oka az, hogy a keresztény egyetemi hallgatók nem akarták egy tanszerben magukkal megtűrni a zsidókat. Nagyon helytelen

dolog, hogy már az egyetem falai között is felütötte fejét a vallási villongás.

— **Uj adóhivatal.** Már hirdással voltunk arról, hogy a pénzügyminiszter Szeghalmon új adóhivatalt szüdüközik felállítani, — erről a szándékról azzal értesítette a szeghalmi előjáróságot, hogy hajlandó-e ingyen megfelelő helyiséget adni az adóhivatal számára és annak őrzéséről gondoskodni. Szeghalmon község 1899 augusztus 31-én tartott képviselő-testületi ülésében örömmel vette tudomásul a miniszter leiratát, az adóhivatal helyiségéről felajánlott a község házában 3 szobát, melyet a célnak megfelelően kész átalakítani. A pénzügyminiszter tudomásul vővén a község ajánlatát azt elfogadta, és a gyulai pénzügyigazgatóságot utasította, hogy az új adóhivatalhoz beosztandó községekről, a hivatal személyzetéről s egyéb mozzanatokról tegyen neki jelentést. Az új hivatal tehát a jövő év elején már megkezdí működését.

— **Tilos a toborzás.** Az angol-búr háború hullámai eljutottak vármegyénk határaihoz is, mert az alispán mindon főszolgabírónak s Gyula város polgármesterének kiadta *Jakabfi* államtitkárnak követhető rendeletét: A közös külügyminiszter urnak 1899. évi októberhő 13-án 2631. szám alatt kelt átirata szerint: némely napilapból arról értesült, hogy Ausztriában és Magyarországon a transvaali bur és angol háboruban való részvétel céljából, önkéntesek toborzása szándékoltatik. Minthogy Ausztria és Magyarországnak, a Dél-Afrikában mostanában keletkezett bonyodalomakkal, illetve a dél-afrikai Transvaal köztársaság és a brit birodalom között duló háborúval szemben, a legszigorubb semlegességet kell megőriznie: az ily toborzások megtűrese ugy az egyik, mint a másik háborut viselő fél javára, a nemzetközi — jogilag megokolt semlegesség megszegése volna. Felhivom ennélfogva a törvényhatóságot, hogy az ily toborzásokra csábító felhívásokat, illetve a toborzásokat magukat, minden törvényes eszközzel akadályoztassa meg s gondoskodjék arról is, hogy a szigorúan megőrzendő semlegesség megsértőit példásan megbüntettessenek. A szigorú semlegesség megővéása céljából kiváló gond és figyelem fordítandó arra is, hogy fegyverek és löszerek a háboru tartama alatt sem az egyik, sem a másik hadakozó fél részére Magyarországból, vagy az ország területén keresztül ne szállíttassanak.

— **Halálözás.** Egy régi derék polgár halt meg Gyulán szerdán delután; s sokak által ősmert *Licska* János, kit köznéven mindenki csak doctor urnak hívott. Temetése nagy részvét mellett ment végbe. A család haláláról a következő gyászjelentést adta ki: Alulirottak mélyen megszorodott szívvel tudatják a felejtethetlen jó férj és kedves rokonnak *Litska* Jánosnak folyó év és h 8-án, esteli 6 órák, élte 58-ik, hosszas boldog házasságuk és a halotti szentségek ájtatos felvételé után történt gyászos elhunytát. A megboldogult földi maradványai folyó hó 10-én, delután 3 órák fognak a róm. kath. anyaszentegyház szertartásai szerint a Józsefvárosi, Szent-József temetőben örök nyugalomra tetetni. Lelke üdvért, az engesztelő szentmise áldozat folyó hó 11-én reggeli 1/8 órák fog a helybeli róm. kath. anyateplomban az Egek Urának bemutatattni. Gyula, 1899. évi november hó 9-én. Aldás és búke poraira! *Litska* Jánosné szül. Szabados Amália, neje. Özv. Szabados Antalné szül. *Litska* Borbála, testvére. Szabados Józsefné szül. Bauer Lujza, sógoróje. Szabados József, Schütz Gusztáv, sógorai. Özv. *Litska* Ferenczné szül. Bandhauer Terézia, nagynénje. Schütz Gusztávné szül. Szabados Erzi, Szabados Tóni, Szabados Sándor, kereszt-gyermekei.

— **Al-Károlyi grófnő.** Bécs-Ujhelyről sürgönyzik, hogy ott tegnap a rendőrés elfogott egy országos híru széhamusnót *Remenyek* Aréllia, a ki *Károlyi grófnő* né alatt kalandozta be Magyarországot és Ausztriát és vakmoró fosztogatást

üzött. Az álgrófné Csabán hónapokon át kávéházi pinczérnő volt.

— **Az Ivánfenéki ármanteifő-társulat** folyó hó 13-án, hétfőn, 6-szi közgyűlést tart, melyen jelentést tesznek a főmérnök feyelemi ügyéről és a költségvetést is tárgyalni fogják.

— **Alapszabály megerősítés.** A gyulai kölcsönös segélyző első fű- és leánykiaházosi társulat módosított alapszabályait a belügyminiszter ellátta bemutatási záradékkal.

— **Ápolóból ápolót.** Kovács Balázs gyulai kórházi ápoló csütörtökön reggel holmi nézeteltérésekből kifolyólag egy ollóval oly szürást ejtett *Mundruczó* Péter kollégáján, hogy gyógykezelés alá kellett venni s most a kórházban ápolatik.

— **A kávéházak szarkája.** Hűséges öre volt a csabai boltoknak — mint egyik ottani lap írja — *Diósi Oréchar*, aki régi alakja a csabai hazafias czélú csoportulásoknak. Követválasztás, ünepség nem esik meg a nélkül, hogy a derék férfi meg ne nyilatkoztatná tiszteletreméltó érzelmeit. Eddig csak a tisztas tulajdonságait ismertük az exaltált embernek, újabban azonban valóságos meglepetésként kitudnik, hogy a hétköznapi Orécharban a legerősebben ki vannak fejlődve a szarka tulajdonságai. Följelentésre a rendőrség házkutatást tartott nála s kiderült, hogy a szobája telisdelt van lopott tárgyakkal. Esernyők tuezatszánra (és csodálkozzék az ember, hogy oly sokszor elhagyja az esernyőjét) katonai bajonett, czimtáblák, sörös hordók, csatorna-részek, fehérneműk, különösen szalvéták, kozmikumok, ablakszárnyak, 25 kiló gyertya, 30 üveggel petroleum, 1000 skatulya gyufa, sőt a városházról is lopott tentatortokat, a káplártól konyhaeszközök szeszélyes felhalmozásában. Ezer drb cigareta iskáltya egészíti ki a jól felszerelt rakományt. Reánk ez a him-lom felhalmozás azt a hatást teszi, hogy itt egy kleptomaniás beteggel van dolgunk, mi a rendőrorvisi nyomozatnál hamar ki fog tűnni. Oréchart letartóztatta a rendőrség. Eddig három kocsit lopott holmit szállítottak a városházra, s most a hatóság felhívja majd a város közönségét a tárgyak megtekintésére, hátha rátalál elvesztett holmijára. *Diósi* ugyanis sokáig mint privát éjjeli őr működött, s mint látni ugyancsak — lelkiismeretesen.

— **Táncmulatag.** A gyulai 48-as kör 1899. évi novemberhő 12-én a Gőndöcsnépkerthi pavilonban saját pántzárú javára táncmulatrendet rendez. Belpéti díj személynként 1 korona. Kezdeté este 7 órakor. Felülfizetések köszönettel vétetnek és a „Békésmegyei Hírlap”-ban nyugtáztatnak.

— **Gyógyszertár átruházás.** A belügyminiszter megengedte, hogy *Fischer* Nép. János a tulajdonát képezett körös-tarcsai gyógyszertár személyes üzleti jogosítványát *Buzóky* Béla okleveles gyógyszerészre ruházza át.

— **Tüzeset.** Gyulán szerdán reggel 6 órakor özv. *Popovics* Györgynek a Nagyoláhvárosban levő 1746. sorszámu, 300 forintra biztosított házának fedele kigyulladt s teljesen leégett. A rendőri nyomozás szerint a tűz a káros szomszédjúnak gondatlanságából keletkezett, — amennyiben annak a káros házával úgyszólván összeépült s értéket alig képviselő kezdetleges göréjában támadt, s mielőtt észrevették volna, átcsapott a Popovicsnek házának nádfőledelére. A szegény öreg özegety iránt, a kinek padlásán több értékes holmi is a lángok áldozata lett, átlulinos a részvét.

— **Rozsa Sándort meggyilkolták.** Lapunk egyik multkori számában említettük, hogy *Óh* Imre békési illetőségű „művész” a komédiás bódék deszkáin *Rózsa* Sándort személyesítette és több „művész” társával annak egyes rablójeleneit adták elő a néző közönség okulására és gyönyörökötadására. Említettük azt is, hogy a párisi világiállításon is beakarta mutatni művészetét. Ezt a nagy deszóséget — amelyre ő olyan büszke volt — nem engedte meg neki a sors, mert *Battonya* község előjárósága sargönyileg ar-

ról értesítette a békési járás főszolgabíráját, hogy *Kis-Peregen* Oláh Imrét alias *Rózsa* Sándort a társa meggyilkolta. — Hogy miért? Az nincs megmondva, valamint az eset részletei is hiányzanak. Még Békésen jártában — mikor igazolvány végett a mult napokban ott járt — említette, hogy miután sem irni, sem olvasni nem tud, egy társa van, aki végzi helyette az irás és olvasás nagy munkáját. Bizonyosan ez volt gyilkosa a külömben csendes viselő és becsületes gondolkozású „művész”-nek.

— **Kinevezés.** Dr. *Gáthy* Bálintot, volt gyulai kir. törvényszéki aljegyzőt az igazságügyminiszter u -várad kir. alügyészé nevezte ki.

— **Vásár Gyomán.** Gyomán november 11. és 12-én tartatik az őszi országos vásár. Ma a sertés felhajtás is meg volt engedve.

— **Italmérés illeltek felszólamiai bizottság** folyó évi november 20-án délután 3 órakor kezd meg tárgyalásait *Csák* György kir. tanácsos puügazgató elnökele alatt, mint bizottsági tagok *Csilbauer* Alajos és ifj. *Kohlmann* Ferenc működnök, előadó *Lampfeld* Lajos p. ú. segéd-titkár.

— **Névváltoztatások.** *Bleyer* Aladár gyulai illetőségű budapesti lakos vezetéknevének „*Szekely*”-re, *Rosenberger* Jakab orosházi illetőségű és lakos vezetéknevének „*Török*”-re, *Reisz* Géza és *Zoltán* gyulai illetőségű és lakosok vezetéknevének „*Revész*”-re kért átváltoztatását a belügyminiszter engedélyezte.

— **Korán kezd.** *Csúvás* Gábor békési illetőségű, 11 éves fiú október 31-én éjjel *Palusik* Mátyás gulyásnak Békésen a Körös partján levő kunyhójából 1 mellényt, 1 zseborát, 1 kalapot, 1 takték pipát, 1 erszényt 1 frt 23 krral ellopott. Azonban hamar rajta vesztett tetén, mert a csendőrség nem engedte, hogy a lopott pénzből magának holmi élvezetet szerezzen, gyorsan elfogta a fiatal bűnöst és a kir. járásbírósnál följelentette.

— **Eljegyzések.** *Sándor* Mihály h.-m.-vásárhelyi kereskedő eljegyezte *Leszich* Erzsikét, *Leszich* Kálmán orosházi iparos leányát. — *Bán* István, a Békési Népbank pénztárosa vásárnappal jegyezte el *Kiskéry* Berta kisasszonyt, *Kiskéry* Mihály volt megyei mérnök leányát Szegeden. — *Tóth* László, a gr. Trautmansdorffé ingatlankor Csaba városi könyvvédlője, okleveles jegyző, eljegyezte *Vas* Etelkát, *Vas* Gyomai birtokos leányát.

— **Az új adó.** Az országos betegápolási pótadó kivetése az egész megye területén már megtörtént. A kivetési listások közönségre kitéve. Megjegyezzük, hogy ezen pótadó, mely az 1899. évre 3%-ban állapított meg, már oszdekes és még ez év folyamán befizetendő.

— **Katona özökvény.** A békési szerderdi lakos *Domokos* Jánosnál a hét egyik napján megjelent egy fiatal legény és szolgálatot kért. A gazda mielőtt fölfofgadta volna, valami igazolványt kért tőle. A legény azonban mint sem birt ilyen dolgokból, ezért *Domokos* elvén a gyamperrel, hogy ez valami rosszban jár, azt mondta neki, hogy a távolban dolgozó munkásokhoz vezető, s elvezette a csendőrsőre. A legény mikor látta, hogy kelep-csöbe jutott, megvallotta, hogy ő *Veres* János zalamegyei, tordemeczi illetőségű katonasözökvény. Szeptemberhő 6-án szökött meg a Nezsideren állomásozó 5. huszárezred 3. századától. A szökés okát azt nem mondta meg. Nezsiderből Tordemeczi községbe ment apja házához és ott eszerelte föl a katonai ruhát a most rajta levő czivil ruhával. A katonai ruhát a község határában egy szalma boglyába rejtette. A csendőrség az özkökvényt átadta a csabai katonai hadkiegészítő parancsnokságnak.

— **Elvesztett leány.** Szécsi Lajos fűzegyarmati lakosnak 14 és fél éves Zsuzsánna nevű leánya mult hó 17-én eszedékönnyét magához véve, gazdájától, *Hirsch* Mór fűzegyarmati lakostól megszökött s azóta nyomra vesztett. Személyleírása: Született Fűzegyarmaton, 1885.

évben, termete korához képest közép, orra, szája rendes, szemé sötét sárga, szemöldöke fekete, fogai épek, különös ismertető jele: bal czombján anyajegy, öltözete póriás, eszedékönnyét folyó évben a fűzegyarmati előjáróságtól nyerte.

— **Eszküvő.** Gyarmath György fiatal gyulai iparos folyó hó 15-én esküszik örök hűséget a csorvási ref. templomban *Gombkötő* Gábor leányának *Róznának*.

— **Adókvetés.** Az egyenes adó felszólamlási bizottság, mely október hó 10-én tartotta első ülését, tegnap befejezte működését.

— **Katona özökvény.** 1878. évben Gy. Várban született (apja Mihály, anyja Bagó Zsuzsánna), *Kovács* Mihály f. évi augusztus 14-én a nagyváradai börtönből M.-Keresztesre szabadságot tartott, de sem ott, sem Szalontán, sem Gy.-Várban fel nem található, a folyó évi főszorzáson meg nem jelent s azóta elő nem állítottat. Nyomozását az alispán elrendelte.

— **Lemondás.** Dr. báró *Drechster* Gyula békési ügyvéd lemondott a felügyelő-bizottsági elnökségről, melyet a gyulai-déki takarékpénztár részvénytársaságnál viselt, azon okból, mivel Békésre költözött át s így az alapszabályok szerint nem viselheti e fontos állást. A meleghangú lemondó levélre az igazgatóság jegyzőkönyvi kivonattal válaszolt, megköszönvén eddigi szorgalmas tevékenységét. A felügyelő-bizottság most elnök választó ülésre jön össze. Mint halljuk elnökké *Schmidt* Iván megyei főszámvevőt, felügyelő-bizottsági tagot óhajtik megválasztani.

— **Sok a honvéd-tartalékos.** A legutóbbi tiszti főszömlén, a mint értesülünk, érdekes rundeletet adtak tudtára a tartalékosoknak. A közbizudserg tartalékos tisztjeit, a mint ismeretes, tíz évi szolgálat után áthelyezik a honvéd-tartalékba. A rundelet szerint, miután a honvédségnél fölőse számmal vannak a tartalékos tisztiek, ha valamelyik közös hadseregrebéli tartalékos megfolyamodja a tíz évi szolgálat után is meghagyják a közös hadseregreb s a butralévol tegegyvagyakorlatát ott töltheti le. Ennek az előnye, hogy nem kell új vezényszóhoz szoknia a tartalékosnak és hogy ezt a tegegyvagyakorlatot nem lehet megisméltetni.

— **Sámon — Vásárhely-Kutas — Sámon.** Van Békésvármegye határában egy állomás: Sámonsók hívják. Ez a Sámon nevű állomás magától Sámons községtől mintegy félóra járóföldre fekszik, mely körülmény örökös tövedések kútförása. Hogy ezen helytelen elnevezés által született zavarok és félreértések végre eltűnjönek, Békésvármegye arra kérte a kereskedelmi minisztert, hogy a Sámon nevű állomást keresztelejék ol másképpen. A miniszter jogosnak ismerte ol a kérelést s az állomást elnevezte Vásárhely-Kutasnak. — Azonban az elkeresztelési költséget valami 78 frtot a miniszterium vármegyénken akarta lohajteni, mire Békésvármegye bebizonyította, hogy a nevezett állomás a szomszéd törvényhatóság orálatón fekszik — ergo fizesse az ol költségeket. S erre mi történt? A miniszterium számlája H. M. — Vásárhelyre került. Hódmező-Vásárhely pedig kijelentette, hogy neki oszo agában som volt a nevváltoztatást kenni, miért is megtagadja a fizetést. Nem bánja ha Sámons állomás örökké Sámons marad. Így is lön. A miniszterium Vásárhely-Kutas állomásnak visszafestette nevét — Sámonsra s ily módon minden a régi-ben maradt. Miért? Hetvennyolcz forintért, melyet som az állam, sem Békésvármegye, sem Hódmezővásárhely nem akart a maga terhenek elismerni. — Az utusokat pedig ozután is enni fogja a mereg, ha Sámons község helyett éppen ellenkező irányba haladnak.

— **Mánck vizagála.** Békésvármegyében a magánhatárolt képi köznyezés-törés szánt mának megvizsgálása a men-vizsgáló küldöttség részéről következő

napokon fog megtartatni: 1. November 20-án d. e. 10 órakor Gyulán (Gyula város és a gyulai járás területére), bejelentett Gyuláról 3 drb., Dobozról 3 drb. 2. November 20-án d. u. 3 órakor B.-Csabán (a csabai járás területére), bejelentett Csabáról 8 drb., Új-Kigyósról 2 drb. 3. November 21-én Orosházán (az orosházai járás községei területére), bejelentett Endrődről 9 drb., P.-Szt.-Tornyalól 7 drb. 4. November 22-én T.-Komlóson (T.-Komlós, Pusztá-Földvár és Sámson községek területére), bejelentett T.-Komlós 4 drb., P.-Földvárról 1 drb., Sámsonból 1 drb. 5. November 23-án Kondoroson, bejelentett 8 drb. 6. Nov. 24-én Szarvason (Szarvas, Szt.-András és Öcsöd községekre), bejelentett Szarvasról 2 drb., Szt.-Andrásról 3 darab. 7. November 25-én Gyoinán (a gyoinai járás területére), bejelentett Endrődről 2 drb. 8. November 27-én Szeghalmon (a szeghalmi járás területére), bejelentett F.-Gyarmatról 4 drb., Vésztőről 5 drb. 9. November 28-án M.-Berényben (M.-Berény és K.-Tarsa községekre), bejelentett M.-Berényből 12 drb., K.-Tarsáról 3 drb. 10. November 29-én Békésben, bejelentett 5 drb. A vármegyei lötenyész-tési szabályrendelet értelmében 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő az, a ki tenyészvizsgálvánnyal el nem látott ményjét vizsgálást végzett a kitűzött határidőben elfogadható ok nélkül elő nem vezet; 50 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő az, a ki másnak tenyészvizsgálvánnyal el nem látott ményjével fedeztet.

— **Ötödik magy. kir. osztályorsjáték**
Az előtűnik fekvő tervezet szerint az ötödik osztályorsjáték első osztályának húzása novemberhő 16 és 17-én lesz és tisztelt olvasóinkat különösen figyelmeztetjük a Török A. és társa budapesti cég hirdetésére. Ezen általunk ismert céget azért ajánljuk, mert ez szigorúan pontos és bevőt legjobban szolgálja ki. Úgy látszik, hogy Fortuna istenasszony különös kegyével árasztotta el e céget,

mert értesülésünk szerint ezen bankháza eddig több mint két és fél millió korona nyereséget fizetett ki vevőinek. A nyereségek száma nagy és a sorsjegyek árai az I. osztályhoz — a következők: egy egész 6 frt, egy fél 3 frt, egy negyed 1 frt 50 kr., egy nyolczad 75 kr. — A ki tehát a szerencsének kezét akar nyújtani, forduljon bizalommal Török A. és Társa felárúsítókhoz Budapesten, Váci-körút 4.

— **Jönnek a Bosnyákok!** Induló Wagnes Ede katonai karmestertől és a „4-es Bosnyákok” Pavlis H. katonai karmestertől, két új sehneidig induló, melyek alkalmasak arra, hogy népszerűvé legyenek. Kaphatók M. a. u. s. Ottó zeneműkeskedésében Bécsben VI. kor., zongora, czithera és zenekarra letéve jelent meg elegans kivitelben. — Ugyanazt megjelent egy könnyen áttekinthető, az összes kedvelt zeneirodalmat tartalmazó katalógus, mely kívánatra bárkinek ingyen megküldetik. Ajánljuk olvasóink figyelmébe ezen közleményt.

Közönség köréből.

Az ezen rovathoz foglaltakért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Folyó hónap 9-ik napjának estéjén a kalendarium szerint fényes holdvilágnak kellett volna Gyula városa fölé hinteni szelid sugárait. De mert az egeknek tetszett elborulniok: sűrű sötétség ült a város fölé. Minthogy pedig a naptár szerint való holdas éjjeleken a város nem szokott világítani, már este 7 órakor orrára buktak mindazok a jámbor polgárok, a kiket sorsuk és ügyesbajos dolgai a sötét utcákra kárhoztattak. Véletlenül egy igen előkelő fővárosi vendége is volt városunknak, a kinek jó pénzért kellett kalauzt fogadni, hogy magánügyeit elvégezve, délutáni 6-7 óra között lukására találhasson.

A városi rendőrkapitányt mindenki erőly embernek ösmori, olyannak, aki a közrend tisztelétét megköveteli szemely válogatás nélkül mindenkitől. Hát

tisztelt rendőrkapitány ur! Sziveskedjék a rend betartását felülről, a hatóság részéről is gyakorolni. Nem hisszük, hogy a városnak több ezer forintnyi pénzét a petroleum vásárlás már ily korán felomészttette volna. Ugy tudjuk, hogy onnek nemcsak a kihágások megtorlása a kötelessége, hanem kötelessége a közrendet minden irányban fontartani s o czélből tanácsos lenne nemcsak a pap-pali, hanem az esteli és éjjeli állapotokról is személyesen meggyőződnie. Ha egy kissé erőlyesebben fogná és ellenőrizné lámpa-gyújtogatóit, nemcsak a polgárok lennének mentek az orrbetörésektől s a saját városukban való eltévedéstől, hanem az idegenek se vinnék szét országzszerzte sötét elmaradásunknak a híret.

Egy polgár.

Törvényszéki csarnok.

A gyulai kir. törvényszék mint polgári felelősségi bíróság előtt megtartandó szóbeli tárgyalások jegyzéke.

1899. november 14.

1899. D. 193. sz. M. Konber és t. cég felperesnek Kocsis Dániel alperes elleni 434 forint 32 kr. tőke s jár. iránti sommás pere.

1899. D. 196. sz. Valtner Ignác felperesnek ifj. Kondacs János és t. alperesek elleni 148 forint 41 kr. tőke s jár. iránti sommás pere.

1899. D. 162. sz. Prekup János felperesnek, Jenői Róza és társa alperesek elleni 112 forint 50 kr. tőke s jár. iránti sommás pere.

1899. november 17.

1899. D. 163. sz. Lepény Pál felperesnek, Kocziszi György alperes elleni 4400 forint tőke s jár. iránti sommás pere.

1899. D. 172. sz. Gróf Pálffy Pálné felperesnek Draskovics Emil alperes elleni 1771 forint 25 kr. tőke s jár. iránti sommás pere.

1899. D. 167. sz. gróf Pálffy Pálné felperesnek Draskovics Emil alperes elleni 2087 forint 10 kr. tőke s jár. iránti sommás pere.

A szerkesztésért felelős: Vértel Arnold.

„GYULAVIDÉKI TAKARÉKPÉNZTÁR R-TÁRSASÁG” GYULÁN.

Befizetett alaptőke 120,000 korona.

Befizetett alaptőke 120,000 korona.

A „Gyulavidéki takarékpénztár részvénytársaság” igazgatósága ezennel közhírré teszi, hogy takarékpénztári üzletét Gyulán, a törvényszéki palotával szemben fekvő helyiségben október hó 8-án megnyitotta.

Kölcsönöket nyújt jelzálogra és kézi zálogra tetszés szerinti időtartamra.

Elfogad

takarékpénztári betéteket 5% kamatra.

Leszámlított váltókat, keresk. tárczaváltókat a legjutányosabb kamattal állba.

Vásárol és elad tőzsdei árfolyamon értékpapírokat, sorsjegyeket, arany- és ezüstpénzeket és ilyenekre jutányos kamattal mellett előlegeket is nyújt.

A „Gyulavidéki Takarékpénztár részvénytársaság” igazgatósága:

Lederer Lajos, Gerlein Reinhart, Dr. Frankó László, Reisner Ede, Sal József.
elnök, alnök, vezérigazgató, aligazgatók.
Bulboca János, Lendvay Mátyás, Tar István, Jontz Ferencz, K. Schriffert József, M. Grosz György,
Szerb Miklós, Beles Vazul, Rombay Zsigmond,
igazgatósági tagok.

A „Gyulavidéki takarékpénztár részvénytársaság” október havi forgalmi kimutatása.

Bevétel.

Kiadás.

1899 31 okt.	Részvénytőke	120000 —	1899 31 okt.	Váltó-tárca	106866 68
	Alapítási díjak	2582 12		Folyószámla kölcsönök	500
	Betétek	25605 22		Jelzálog kötvények	600
	Kamatok:			Kézi-zálog kölcsönök	548
	Váltó kölcsönökből	2259 48		Ertékpapír számla	120
	Jelzálog	24 —		Házbér	140
	Kézi-zálog	23 22		Felszerelési költségek	91 42
	Előleg visszatérítés	2306 70		Tisztviselők fizetése és irodai költségek	397 32
	Jutalékok	300 —		Előlegek	300
		12 40		Alapítási költségek	1581 94
				Készpénzkészlet	39661 08
		150806 44			150806 44

Ritsk.
pénztárnok.

Dr. Frankó László,
vezérigazgató.

Fischer,
könyvvizető.

SCHILLINGER LIPÓT vas- és bőr-raktára

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy

a teli idény alatt állandóan raktárt tartok porosz és petroszényi fütőszénből,

melyet hármentve házhoz szállítok a legutányosabb árak mellett.

Egyszersmind van szerencsém a nagyérdemű közönség szives figyelmét felhívni jól felszerelt

vas- és bőrüzletemre.

Állandó nagy raktár mindennemű **vasneműekben, vaskályhák, kályhatálczák, konyha edények, szerszámok az összes iparágak részére.**

M. kir. löpor és mindennemű löszerek.

Nagy raktár bőrárakban

csizmadiák, cipészek és szíjgyártók részére.

A nagyérdemű közönség eddigi nagybecsű pártfogását megköszönve, kérem azzal engem jövőben is megajándékozni, maradok szolgálatkész tisztelettel

SCHILLINGER LIPÓT

Gyulán, Kossuth Lajos-téren, saját házában.

Legnagyobb nyeresemény

legszerencsésebb esetben

1.000,000 korona

Az összes 50.000 nyeresemény jegyzéke.

A legnagyobb nyeresemény legszerencsésebb esetben:

1.000,000 korona

A nyeresemények részletes beosztása a következő:

Körön	
1 jutalmán	600000
1 nyer. á	400000
1 ..	200000
2 ..	100000
1 ..	80000
1 ..	50000
1 ..	70000
2 ..	60000
1 ..	40000
5 ..	30000
1 ..	25000
7 ..	20000
3 ..	15000
31 ..	10000
67 ..	5000
3 ..	3000
432 ..	2000
763 ..	1000
1238 ..	500
90 ..	300
21700 ..	200
3900 ..	170
4900 ..	130
50 ..	100
3900 ..	80
2900 ..	40

Az ötödik nagy m. kir. osztálysorsjáték neinsokára istnét kezdődik és

100,000 50,000

sorsjegyre újból nyeresemény

jut, vagyis az oldalt levő nyereseményjegyzék szerint az összes sorsjegyek fele feltétlenül nyerni fog.

A nyerési esélyek tehát, mint már általánosan ismeretes, óriásiak.

Összesen tizenhárom millió 160,000 koronát sorsolnak ki biztosan. A legnagyobb nyeresemény legszerencsésebb esetben

egy millió korona.

Szíves mielőbbi megrendeléseknel eredeti sorsjegyeket a tervszerű eredeti árban és pedig:

egy egész I. o. eredeti sorsjegyet **6-**
 fél " " " " **3-**
 negyed " " " " **1-50**
 nyolczad " " " " **-75**

küldünk szét utánvétellel vagy a pénz előleges beküldése ellenében.

A huzások után megküldjük tisztelt vevőinknek a hivatalos huzási jegyzéket, hivatalos tervezettké pedig díjtalanul állanak rendelkezésre. A huzások a magy. kir. kormány ellenőrzése mellett nyilvánosan történnek és azoknál mindenki megjelenhetik.

Kérjük a ren. elményeket mielőbb, legkésőbb azonban

folyó évi november 16 és 17-ig,

mely napon a huzás van

hozzánk beküldeni.

Török A. és Tsa

a m. kir. szab. osztálysorsjáték főelárusítói

BUDAPEST,

V. Váci-körút 3/a.

ok és nagy nyereseményt fizetünk ki tisztelt vevőinknek; rövid idő alatt két millió koronánál többet,

748. szám.
1899.

Árverési hirdetmény.

Alólrít bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz.102. §-a értelmében ezenel közhírre teszi, hogy a gyulai kir. bíróság 1899. évi 440/z. sz. végzése következtében dr. Frankó László gyulai ügyvéd által képviselt **Argyelan Anna** kétegyházi lakos javára **Botta Péter** és **Ottlakán Mihály**né kétegyházi lakos ellen 50 frt s jár erejéig fogantositott kielégítési végrehajtás után és felülfoglalt és 437 frtra becsült termények és gazdasági eszközökből álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak

Mely árverésnek a gyulai kir. járásbíróság V. 438/2. 1899. számú végzése folytán hátralekos tökékövetelés erejéig alperesek lakásán leendő eszközésére 1899-ik évi novemberhó 22 ik napjának délelőtti 9 óraja határidőül kitezetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108 §-a értelmében készpénz fizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsaron alól is el tognak adatni.

Kelt Gyulán, 1899. évi nov. 8-án.

Tar Gyula,
kir. bírósági végrehajtó.

Nagy választékban naponta érkező legszebb újdonságok látképes levelezőlápkából kaphatók a „Corvina Nyomda” papírkereskedésben Gyulán. Főter.

Rendelőlévlé levágandó **TÖRÖK A. és TÁRSA** uraknak Budapest

Kérek részemre I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget ..... frt } utánvételezni kérem } postautalványon küldöm. } A nem tetsző törlendő

Pénzes cím

Az 1900. évre az összes naptárak már kaphatók

A „CORVINA NYOMDA”

könyvnyomda, könyv- és papirkereskedésben Gyulán, Fötéren.

Délmagyarország legnagyobb kerékpár és varrógép raktára.

KEMÉNY LAJOS

főüzlete GYULÁN, Sugár-uton 1044. sz. Mórítz János házában

ajánlja a nagyérdemű közönségnek dús választékú raktárát a jelenkor legjobbnak elismert
családi és ipari czélokra varrógépekből

a legjutányosabb árban, kedvező fizetési feltétel és szigorú 5 évi jótállással.

Kizárólag nálam kapható a kitünő
hírnévnek örvendő

amerikai *Wheeler és Wilson* 12-ös
colibri-cylinder legkisebb léte-
ző tejjel, álló hajóskával, 42 cm. hosszú
karral (cipészek részére.)

5 évi jótállás.

Seidel és Naumann legújabb kitünő
Vibrating varrógép

a legfinomabb gyors női varrásokhoz.

Dús raktár mindennemű
gépalkatrészekből valamint esont
olaj- és tűk minden létező géphez.

5 évi jótállás.

Mindennemű varrógép és kerékpár javítások elfogadtatnak és saját
c székra fenntartott korszerű műhelyemben a legjutányosabban eszkö-
zöltetnek. Vidéki megrendelések pontosan fogantatottatnak.

Az ezredéves kiállításon
a kiállítási éremmel
kitüntetve.

Páris London 1897 :
nagy aranyérem.
Linz 1889 : Aranyérem.

Megyei telephon:
Csaba 20.

Reisz és Porjesz

Megyei telephon:
Csaba 20.

BUTORGYÁRA

Békés-Csaba, Vasut-utca, 1155. és 1156. szám. (Saját ház.)

Állandó nagy butorkiállítás.

Az egész országban páratlanul gazdag választékban raktáron vannak
mindennemű háló-, ebédlő-, úri-szoba-, szalonberendezések.
Szönyegek, függönyök, nippesek stb. a legegyszerűbbtől a
legfinomabb kivitelig a legizlésebb és legdivatosabb rajzok
után készítve.

Minden butor saját műhelyeinkben készül es legolcsóbb gyári áraink mellett

minden verseny ki van zárva!